

BEGROTING 2024 (-2027)/ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Voorzitter,

Onderdeel 1.1 van de Programmabegroting 2024 - 2027 *eindigt* met het onderdeel waar boven het kopje staat "Zegen en dank aan God". Met dit onderdeel wil ik de behandeling van de Programmabegroting juist *beginnen*.

Juist in deze tijd van onzekerheid waarin er veel brandhaarden zijn. Denk aan de oorlog in Oekraïne. Aan de oorlog tussen Israël en de Palestijnen. Misschien nieuwe geopolitieke verhoudingen. De grootmacht Verenigde Staten dat inmiddels een instabiel land is met een onduidelijke koers. Daarnaast nog alle problematiek van vluchtelingen en o.a. de gevolgen van klimaatverandering. Dit geeft ons te denken over onze positie als mensen. Aan welke kant staan we? Welke keuzes maken we? Wel de vlag hijsen voor de slachtoffers van Israël maar niet voor de slachtoffers aan Palestijnse kant? Kortom we leven in een tijd waarin het lijkt dat de wereld in brand staat.

In deze kwetsbare, onzekere situatie, is het goed om te bedenken waarin we ons houvast willen vinden. Voor het CDA is dit het vertrouwen op God, die we kennen uit de Bijbel en de geborgenheid die we bij hem kunnen vinden.

Namens de CDA-fractie wil ik iedereen bedanken die heeft meegewerkt aan het tot stand komen van deze begroting. Mede dankzij deze inspanningen kunnen wij als gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam onze kaderstellende rol uitvoeren.

Dan nu de Begroting 2024 en volgende jaren.

In onderdeel 1.4, "Financieel meerjarenperspectief" van de Begroting, geeft het college het volgende aan: "In meerjarenperspectief kunnen wij een sluitende begroting voor 2024 en 2025 aanbieden".

Vanaf 2026, het zogenaamde ravijnjaar, is sprake van een fors nadelig beeld. Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG in juni jl. in Groningen heb ik de nieuwe voorzitter van de VNG, Sharon Dijkma, strijdvaardige taal horen bezigen als het gaat over de Rijksbijdragen vanaf 2026. Haar verhaal, samen met dat van Johan Remkes kwam erop neer: "zonder knaken geen taken". M.a.w. kabinet kom je niet over de brug met pegels dan geven wij gemeentelijke taken aan jullie terug. Of het zover komt is de vraag, de toon was toen in ieder geval gezet.

Wethouder Meerkerk geeft in het Kompas van vorige week aan in control te zijn wat de financiën betreft. Gezien datgene wat ik hiervoor heb gezegd is de vraag over wat voor een periode? Er is sprake van financiële onzekerheid en wat gaan de plannen die het college heeft voor effect hebben op de financiële positie van de gemeente. De wethouder geeft aan dat er grootschalige investeringen op wensenlijstjes staan. Investeringen die ervoor zorgen dat de gemeentelijke schuldpositie groeit en dus ook de rentelasten. De bouw van een buitendijkse jachthaven of het bouwen van een nieuw buitenbad kunnen we daarom beter als luchtfietserij in de ijskast stoppen. Hoe jammer dit ook is!

De wethouder geeft in hetzelfde Kompas aan dat de beperkt beschikbare financiële middelen in de toekomst interessant zijn voor politieke partijen om hun prioriteiten te leggen.

Op deze oproep kom ik later nog terug!

Wat ook erg interessant was aan het artikel in het Kompas is dat de wethouder aangaf om financieel in balans te blijven een **aanzienlijke** verhoging van de tarieven onvermijdelijk is. Dus ook de WOZ, vroeger was dat de OGB. Voor een partij die om deze reden is opgericht en nu ook coalitiepartner is, lijkt me dat lastig uit te leggen aan de achterban. Ik ben overigens wel benieuwd hoe de uitwerking van deze aanzienlijke verhogingen er uit gaat zien. Immers het college overweegt een getrapte invoering van deze noodzakelijke lastenstijging en onderzoekt de mogelijkheid van een eenmalige korting voor huishoudens. Welke huishoudens zijn dat dan en hoeveel is deze eenmalige korting, terwijl de verhoging structureel wordt doorgevoerd.

Voorzitter, op bladzijde 1 van de Programmabegroting lees ik onder het kopje "Financiële vertaalslag ambities": "Aanvullende financiële middelen voor realisatie van ambities uit het coalitieakkoord zijn in deze begroting nog **niet** voorzien." Dus niet opgenomen zeg ik er dan maar bij. Verder staat er: "Zoals hierboven aangegeven gaan we aan de slag om onze ambities scherper in de tijd te plaatsen, wij brengen dan ook in beeld welke financiële middelen benodigd zijn." **(De motie van de SGP sluit hierop aan)** Het in beeld brengen van de ambities wordt ook wel tijd immers ruim een kwart van deze raadsperiode is al verstreken. Visie en voortvarendheid met het opstellen, prioriteren en uitvoeren van beleidsvoornemens mag van een actief college verwacht worden! Het wordt bijvoorbeeld echt tijd dat we als raad van het college de voornemens gaan horen over b.v. Het Huis van de Gemeente, al was het niet in de laatste plaats op welke manier de eerder aangenomen moties die

met het Huis van de Gemeente samenhangen, worden uitgevoerd. De uitvoering van het plan m.b.t. de spoorwegovergang Binnendams zie ik met angst en beven tegemoet. De informatie die we hierover eerder kregen tijdens een Ontmoeting waren niet hoopvol.

Voorzitter, in onderdeel 1.6 van de Programmabegroting lees ik over de beleidsthema's van het college. Ik lees veel keer de opmerking:

- “we volgen”
- “we starten”
- “we streven”
- “we werken aan”,

Kortom er ontstaat bij mij een beeld, dat er veel op de winkel gepast wordt i.p.v. op een bruisende manier nieuw beleid in te zetten en te komen met voorstellen! Het lijkt veel te gaan over going business.

Voorzitter,

Veel van mijn spreektijd heb ik al gebruikt om in z'n algemeenheid iets te zeggen over de Begroting voor volgend jaar en daarna.

Ik wil toch graag nog een aantal inhoudelijke opmerkingen maken over de Begroting.

Als ik kijk naar het Verkiezingsprogram van het CDA voor deze raadsperiode dat in 2022 is opgesteld, lees ik daar de volgende 3 speerpunten:

- 1. Wonen. Woningen voor verschillende gezinssamenstellingen tegen een betaalbare prijs
- 2. Duurzaamheid. Naar een duurzame leefomgeving met oplossingen voor verkeersproblematiek in die wijken waar de toegankelijkheid in de knel komt. B.v. de Wijk over 't Spoor en de IJzergieterij. Binnenkort komt mijn fractie terug op het onderwerp verkeerscirculatieplan Over 't Spoor.
- 3. Inwonerparticipatie. Voor een dorp waarin iedereen zich gehoord voelt en weet.

Als ik vervolgens kijk naar de speerpunten voor het collegebeleid in deze raadsperiode dan zie ik dat genoemde speerpunten uit het Verkiezingsprogramma van het CDA terugkomen in onderdeel 1.6 “Beleidsthema's”:

- Over wonen lees ik: we blijven bouwen op een organische manier, naar behoefte en vooral voor onze inwoners. Helemaal mee eens, maar voegt

daar dan wel aan toe dat per project altijd gekeken wordt welk percentage sociale bouw nodig is. Misschien is 30% wel een mooi richtgetal.

- Over duurzaamheid lees ik: we zetten haalbaar en betaalbaar in op een duurzame gemeente. Veel goede initiatieven die benoemd worden zijn lovenswaardig. In de werkgroep Duurzaamheid wordt op een zeer bevlogen manier over dit onderwerp gesproken. In de beantwoording op de vraag van de T@B of het klopt dat er geen investering wordt voorzien voor duurzaamheid in de periode 2024-2027, beantwoordt het college dit bevestigend. Maar als er zich een situatie voordoet voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed de gereserveerde Eneco-gelden daarvoor gebruikt zullen worden. Dat klinkt niet als erg actief met veel urgentie terwijl klimaatverandering dat wel vraagt. Rentmeesterschap vereist mijns inziens een actievere houding.
- Over Inwonerparticipatie lees ik: dat het college ziet dat zowel landelijk als lokaal lang niet iedereen zich betrokken of vertegenwoordigd voelt. We zetten ons in voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Dat is mooi opgeschreven. De kunst is om het ook echt te doen dat iedereen zich gehoord voelt en weet. Met name bij de realisatie van grote projecten blijkt regelmatig dat er nog een wereld te winnen is. (A)

Voorzitter, hoeveel tijd heb ik nog?

Ik gaf eerder aan dat ik nog terug zou komen op de oproep van de wethouder om prioriteiten te noemen naar aanleiding van de beperkte financiële middelen die de komende jaren beschikbaar zijn.

Ik wil ze noemen, korthedshalve zonder al te veel toelichting omdat ik deze al eerder heb genoemd in mijn verhaal.

Ga actiever om met de energietransitie, maak haast; richt u zich op de wachtlijst problematiek in de jeugdzorg, daar wordt veel geleden; sta stil bij de behoefte aan sociale bouw bij start van projecten, inventariseer behoeften daar over; zet nog steviger in op burgerparticipatie, om het geloof en vertrouwen van inwoners in en bij het bestuur terug te winnen en te behouden.

Voorzitter, nog 2 afsluitende opmerkingen. Allereerst over de afschaffing van de hondenbelasting.

In de beantwoording van een vraag van de CU over de afschaffing hondenbelasting gaf het college aan dat zij de gemeenteraad in april 2023 een informatienota over de hondenbelasting heeft verstrekt en daar bij de behandeling van de Perspectiefnota iets over teug wilde horen. Dat is toen niet gebeurd. Daarom zijn in de begroting 2024 de inkomsten vanuit de hondenbelasting gehandhaafd. Voorzitter, de raad kan alsnog nog een motie tegemoet zien.

Als tweede een aankondiging over een motie rolstoelen. Deze zal gaan om leenrolstoelen beschikbaar te stellen op de gemeentelijke begraafplaatsen voor mensen voor wie de afstand om naar een graf lopen te groot is. Dit in navolging van een initiatief daartoe van de SGP in de gemeente Altena.

Dank u!